

צילומים: איל גורביץ

מהנדס כינורות

עבודת יד, כמו לפני
500 שנה.
יונתן חי בפעולה

"בזכות הלימודים בטכניון קיבלתי פטורים מחלק מהשיעורים, וניצלתי את הזמן הפנוי לשעות נוספות של עבודה מעשית." ברחבי העולם מיוצרים כלי קשת הן בייצור סדרתי והן בעבודת יד. נגנים מקצועיים מזמינים במקרים רבים כלי "תפור" לצרכיהם, למידותיהם ולטעמם המוסיקלי. "יש כאן ניואנסים רבים המשפיעים על האופי והצליל של הכלי, ושניתן להשפיע עליהם בבחירת המודל של הכלי, הפרופורציות והמידות, סוג העץ, הלכה ועוד - בשלב הבנייה וגם אחרי סיום בניית הכלי. האומן והמוזיקאי עובדים בצמידות על הדקויות השונות: המיתרים, מיקום הגשר וה"נשמה" (המוט הפנימי), כדי להשיג את הצליל האופטימלי.

"בסך הכל לא הרבה השתנה במאות השנים האחרונות. נכון שבתחילת התהליך אני יכול לעבוד עם מסור חשמלי, אבל בשלב מוקדם מאוד אני עובר לעבודת יד, ואת זה עושים ממש כמו פעם, כמו לפני חמש מאות שנה."

עכשיו, לאחר חזרתו לישראל עם אשתו, בנו והבת יערה שנולדה באיטליה, הוא מתכנן לפתוח סדנה לבנייה ולתיקון של כלי קשת. "אני מאמין שבישראל, השופעת עשייה מוסיקלית ומוזיקאים מוכשרים, אמצא את הנישה שלי הן בתחזוקה ושימור ובעיקר בבניית כלים חדשים. תחום נוסף שמעניין אותי במיוחד הוא בניית כלי קשת 'עתיקים'. מוסיקאים שמנגנים מוסיקה עתיקה רוצים לנגן על כלים כפי שהיו בעת שנכתבה המוסיקה. כאן נכנסים לתמונה האהבה והניסיון שלי בתחום השימור והשיחזור, והידע הרב שרכשתי בקרמונה."

תודה ליאיר טרצ'צקי, הארץ, על הסיוע בהכנת הכתבה.

בחדש אוקטובר שב יונתן חי לישראל, אחרי חמש שנים של לימודים באיטליה, עם תעודה של בונה כנורות מוסמך ועם פרס - מקום ראשון בתחרות האיטלקית הלאומית לבניית כלי קשת. חי, בן 38, בוגר הפקולטה להנדסה אזרחית וסביבתית (1996), עבד לאחר סיום לימודיו בטכניון בשימור מבנים הסטוריים בתל אביב. לאחר מכן נסע לאיטליה, שם התמחה בשימור טירות מתקופת ימי הביניים. עם חזרתו לישראל ולידת בנו, איתמר, הוא החל לתכנן את חזרתו לאיטליה לטובת הסכה מקצועית דרמטית במיוחד: בניית כינורות.

יונתן חי סיים לאחרונה את לימודיו בבית הספר לבניית כלי קשת בקרמונה, איטליה

"מוסיקה ועבודה בעץ הם שני תחומים שאני אוהב מאוד. כשחזרנו מאיטליה ידעתי שאני מחפש שילוב בין התחומים האלה וגם - באופן כללי יותר - שינוי בחיים." חי חזר עם אשתו, אביבת, לאיטליה, והחל ללמוד בבית הספר הבינלאומי ע"ש אנטוניו סטראדיוארי לבניית כנורות בעיר קרמונה (Cremona) שבצפון איטליה. "באיטליה מספר בתי ספר נוספים לבניית כלי קשת, אבל זה נחשב לבית הספר הטוב בעולם בתחום", הוא אומר. "יתרונו הגדול בכך שהוא נמצא בקרמונה, עירו של אנטוניו סטראדיוארי, שהינה מרכז עולמי בתחום הזה. בעיר פועלים עוד כמאתיים בוני כינורות וזה כשלעצמו בית ספר אחד גדול." הלימודים בבית הספר כוללים עבודה מעשית רבה (בניית כלים) כמו גם מקצועות תיאורטיים כגון חינוך מוסיקלי, אקוסטיקה, פיסיקה ומקצועות כלליים (היסטוריה, דת, איטלקית ועוד).